

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasiilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 37.

V Ljubljani, 15. kimavca 1905.

XLV. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idrjli. Naročnino prejema Francišek Őrnagoj, nadučitelj v Ljubljani, (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/8 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vseblina: »Nepremišljeni elementi«. — Po VII. štajerski deželni učiteljski skupščini. — Naš denarni zavod. — VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu. — Dopisi. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

„Nepremišljeni elementi“.

Slovesna zatvoritev šolske razstave v Ljubljani se je vršila pretekli terek dopoldne. Zatvoril jo je deželni šolski nadzornik g. Francišek L e v e c. V svojem govoru je omenil, da kaže vzorno urejena razstava učiteljstvu pravo pot, kako mu je priti do lepih uspehov v šoli. Hvalil je vsega priznanja vredno vnemo zlasti onih učiteljev, ki so sami napravili razna učila. Preden se je zahvalil razstavnemu odboru in posameznim sotrudnikom, je grajal »nekateri nepremišljeni elementi«, ki so krivi, da se je preprečila nameravana kranjska deželna učiteljska skupščina.

Učiteljstvo je mnenja, da ni bila ta opazka umestna in da je bila izgovorjena po višjem naročilu. Umestna ni bila že zategadelj, ker so se slovesne zatvoritve udeležili razni gosti, ki jim ni nič mar, kako sodbo si je napravil dež. šolski svet, oziroma kak posamezni njegov član o znanem koraku delegatov kranjskega učiteljstva. Zatvoritvi je prisostvoval n. pr. tudi župan belgrajski, gospod G l a v i n i ć, ki ponese lahko v svobodno svojo domovino prepričanje, kako visi nad glavami kranjskega učiteljstva šiba c. kr. oblasti, ki takoj zapoje v brezobzirnem udarcu, ako se zagiblje svobodna volja in zatirano lastno mnenje učiteljstva. —

Sicer se pa jako moti vsak, kdor misli, da so preprečili delovanje deželne učiteljske skupščine le »nekateri nepremišljeni elementi«. To je bila želja vsega kranjskega učiteljstva, odšteti nam je le dve ali tri izjeme. Zatorej ni opravičen govor le o »nekaterih nepremišljenih elementih« ker se je vse kranjsko učiteljstvo združilo v mogočen element, ki protestuje proti krivici, ki hoče svojih pravic in ki ne prevzema novega dela, dokler mu ne dajo kruha! Delegati in delegatnje so storili le to, kar je telo v srcih učiteljstva; in da so ravnali prvi v popolnem soglasju s svojimi volilci, to pokaže bodočnost!

Z opazko, ki je bila z višjega mesta naročena in od g. deželnega šolskega nadzornika izgovorjena, se odganja učiteljstvo od zaupanja in simpatij ter prihaja do čim globlje prepričanja, da mu je iskati rešitve v lastni moči in

v podpori tistih, ki so jim simpatični tudi taki koraki »nepremišljenih elementov«.

Sedaj je dospel čas, ko bi treba pomiriti ali vsaj ublažiti skrajno razburjenje in globoko nevoljo učiteljstva, ki je izbruhnila v dovolj jasni obliki na dan, a nikakor ni sedaj primerna doba, da bi kdorkoli razvnel vihar in zbujal nove strasti. Že ravnanje okrajnih šolskih nadzornikov ob glasovanju za nujni predlog glede takojšnjega razpravljanja o učiteljskih plačah jih je učiteljstvu popolnoma odtujilo ter mu izpričalo, da ni iskati med njimi več prijateljev in podpornikov, ker so se postavili na učiteljstvu docela nasprotno stališče, da ni treba razgovora o regulaciji plač.

Dolžnost bi bila sedaj onih faktorjev, ki imajo kaj besede in vpliva, da premosté globeli, odstranijo nasprotstva in se poprimejo dela, ki naj prinese učiteljstvu to, kar mu jamči § 55. državnega šolskega zakona! Kdor pa seje veter — žanje vihar!

Opomniti nam je le še toliko, da ni učiteljstvo enako tistim, ki sede po šolskih klopeh; zavoljotega je učiteljstvo mnenja, da je govoriti z njim tako kakor z onimi, ki sede za katedri.

Po VII. štajerski deželni učiteljski skupščini.

Ako se ravnamo po nemški prislovcici »Ende gut — alles gut«, smo z ravnokar minulo našo štajersko skupščino lahko prav zadovoljni. Konec je bil v resnici jako lep. Vprav ginljiv je bil prizor, ko je odličen nemški tovariš z izbranimi besedami presrčno zahvalil gosp. deželnega nadzornika na njegovem ljubeznivem vodstvu skupščine in ko je nato po obširni dvorani odmevalo dolgo trajno ploskanje. Malo je manjkalo, in nadzornika bi bili nesli iz dvorane na svojih ramah.

Kdo bi bil pri njenem pričetku prerokoval skupščini takšen konec?! Temnih, resnih obrazov smo se zbirali, pomembno smo namigavali drug drugemu, čitali smo si v očeh, če smo še vsi odločni in na vse pripravljeni, kratko: pri-

pravljali smo se na odločilno bitko resneje morebiti kakor Rusi in Japonci. Takoj v začetku so se nastavili in izprožili težki topovi in padale so trde krogle — besede: Verwahrung einlegen, Protest erheben, keine Verantwortung übernehmen für ein etwaiges Mißlingen der Konferenz, kein Tüpfel von unseren Rechten uns nehmen lassen itd.

Najhujši optimist si je moral reči, da bodeta konferenčna dneva nenavadno vroča ter da je konflikt neizogiben, ako se predsednik ne pokori našim zahtevam. In vendar je bil konec tako lep, dasi ni predsednik niti za pičico odnehal od svojega stališča in od svojih nazorov. Kaj pa se je torej zgodilo? Gosp. predsednik je nabral svoj obraz v prijazne gube, poiskal je nekaj lepih fraz ter je mirno bolj ali manj stvarno, a vendar odločno odbijal in izpodbijal razne zahteve, ki mu niso ugajale, a radovoljno izpolnil in upošteval one, ki se niso križale z njegovimi namerami. Tako je z veliko postrežljivostjo zagotovil, da nima nič proti temu, če letošnji stalni odbor izdela nov pravilnik za prihodnjo skupščino, dovolil je, da sta se smeli pri letošnji skupščini osnovati dve sekciji in nikakor ni nasprotoval obravnavi samostalnih predlogov potem, ko mu je bila izvršitev dnevnega reda osigurana. Pač pa je »želel«, da naj imajo dotični predlogi prikupno obliko, naj se torej ničesar ne terja in ničesar ne zahteva, naj ne sezajo v kroge, ki se pri znanem avstrijskem konservatizmu ne dajo izpremeniti, obsegajo torej naj le to, kar se v bližnji bodočnosti lahko dožene, ter je obljubil, da bo tako prirejene in opiljene predloge rad zagovarjal pri deželnem šolskem svetu. Kakšno metamorfozo so na ta način doživeli nekateri predlogi, naj dokaže naslednje: Ker sedaj ne izhaja več zbirka zakonov in odredb, je želel neki tovariš, da naj deželni šolski svet prej ko mogoče povzroči izdajo šolskih zakonov in naredb. Ko se je omenilo novega šolskega in učnega reda, ki baje v kratkem izide in bo uničil marsikatero naredbo, se je predlog tem razmeram prilagodil, da naj izide dotična zbirka takoj po izdaji tega reda, a gosp. Končanik je rekel: »Das Wort sofort streichen Sie nur!« in sprejeti predlog torej zahteva, da se naj po izdaji novega šolskega in učnega reda izda zbirka šolskih zakonov in naredb; torej nikakor ne prej.

Tako se je mirnemu in preišljenemu nastopu deželnega nadzornika posrečilo pregnati vse grozeče oblake, posrečilo se mu je začetkoma tako samosvestno nastopajoče delegate pridobiti zase brez vsake obvezne obljube, a vendar tako, da so bili oni sami s tem zadovoljni in so se večinoma še hvalili s svojim imenitnim uspehom.

V istini pa ne bo imela ravno minula skupščina ne za nas in ne za šolo nič večjega pomena kakor so ga imele njene prednice, in pravo je zadel oni, ki je rekel: »Zopet se je odigrala lepa komedija na našem polju.«

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca velikega srpana 1905 K 122.698.71.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštaih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu.

(Konec.)

Delegati:

1. Za mesto Celje: Jožef Bobisut, ravnatelj ljud. šole v Celju
2. Za mesto Gradec: Ferd. Fellner, ravnatelj ljudske šole v Gradcu.
3. Za mesto Gradec: Karel Holzmann, učitelj v Gradcu.
4. „ „ „ Adolf pl. Calisto de Borgia, meščan. učitelj v Gradcu.
5. Za mesto Maribor: Karel Gassarek, učitelj v Mariboru.
6. „ „ „ Ernst Engelhart, učitelj v Mariboru.
7. „ „ Ptuj: Viljem Frisch, učitelj v Ptuj.
8. „ „ Arvež: Jožef Orth, nadučitelj v Arvežu.
9. „ okraj Aflenz: Karel Offenbacher, učitelj v St. Ilgenu.
10. „ „ Aussee: Benedikt Groller, učitelj v Altausseeju.
11. „ „ Birkfeld: Rajmund Kristoferitsch, nadučitelj v Stralleggu.
12. Za okraj Bruk: Adolf Gaischeg, ravnatelj meščanske šole v Bruku.
13. Za okraj Celje: Armin Gradišnik, nadučitelj na okoliški šoli v Celju.
14. Za okraj Celje: Ludovik Černej, interimni šolski vodja v Grižah.
15. Za okraj Deutschlandsberg: Adolf Bischofberger, nadučitelj v Deutsch-Landsbergu.
16. Za okraj Kozje: Emerik Moric, nadučitelj v St. Petru.
17. „ „ Eibiswald: Friderik Gröbl, naduč. v Eibiswaldu.
18. Za okraj Eisenerz: Emerik Hyden, nadučit. v Eisenerzu.
19. „ „ Fehring: Ivan Staud, učitelj v Unterlammu.
20. „ „ Feldbach: Anton Mayer, nadučit. v Feldbachu.
21. „ „ „ Alojzij Kopetzky, učitelj v Gleichenbergu.
22. Za okraj Vransko: Ivan Zotter, nadučit. na Gomilskem.
23. „ „ Ormož: Ernst Slanc, nadučit. pri Sv. Bolfenku.
24. „ „ Friedberg: Karel Köstler, nadučitelj v Sparbereggu.
25. Za okraj Frohnleiten: Franc Meixner, učitelj v Frohnleiten.
26. Za okraj Fürstenfeld: Adolf Frankl, nadučit. v Söchanu.
27. „ „ St. Gallen: Franc Halleker, nadučit. v Palfanu.
28. „ „ Gleisdorf: Klemen Pröll, nadučit. v Gleisdorfu.
29. „ „ Konjice: Jakob Pukmeister, šolski voditelj na Koblju.
30. Za okraj Gradec (okol.): Franc Monschein, šol. voditelj v Tobelbadu.
31. Za okraj Gradec (okol.): Jožef Resch, naduč. v Andritzu.
32. „ „ Gröbming: Franc Wamprechtsamer, nadučitelj v Gröbmingu.
33. Za okraj Hartberg: Patr. Stern, nadučitelj v Hartbergu.
34. „ „ „ Srečko Supper, nadučitelj pri Sv. Magdaleni.
35. Za okraj Irdning: Rudolf Wernbacher, naduč. v Irdningu.
36. „ „ Judenburg: Franc Toplak, naduč. v Kumpitzu.
37. „ „ „ David Ocherbauer, učitelj v Fohnsdorfu.
38. Za okraj Kindberg: Alojzij Lux, nadučitelj v Veitschu.
39. „ „ Kirchbach: Julij Schroll, učitelj v Kirchbachu.
40. „ „ Knittelfeld: Franc Wachschtütz, učitelj v Knittelfeldu.